एतदेवश्लोकत्रयेणविवृणोति अभ्यासेति अभ्यासयोगयुक्तेन तत्रस्थितौयत्नोभ्यासइतिसूत्रितोऽभ्यासः तत्रध्येयेवस्तुनिचित्तस्यस्थिरीकरणार्थोयत्नःसचविजातीयप्रत्ययानंतरितसजातीयप्रत्ययप्रवाही करणरूपःसोत्राभ्यासः तत्रभाव्योविषयःसिद्धःविष्णुप्रतिमादिर्विराडादिर्वा असिद्धस्तुमानसप्रतिमादिः तत्रासिद्धेमनसःप्रतिमाकारतासंपादनेतत्रस्थैर्यसंपादनेचेतिविषयभेदाद्द्विगुणोयत्नःकर्त्तव्योभवति सि द्धेतुचित्तस्थिरीकरणार्थएकएवयत्नः तत्रयथास्वतःस्वच्छःस्फटिकोजपाकुसुमोपरागाल्लोहितःस्फटिकइतितत्रलौहित्याध्यासः तत्प्राबल्यात्तत्रैवस्फटिकधीप्रमोषेपद्मरागत्वाध्यासः पद्मरागेपिचंद्रिकायामि द्रनीलत्वाध्यासस्तत्रैवतदानीमेवकिंचिद्दूरस्थेनिहीनोपलत्वाध्यासइतिउत्तरोत्तराध्यासक्रमेणशुद्धएकएवस्फटिकःपंचविधोभवति एवंस्वतःशुद्धंचैतन्यंमायोपरागात्तदेवेश्वरः मायाप्राबल्येतस्यैवेश्वरत्वांश प्रमोषेतत्रैवसूत्रात्माध्यासः सूत्रेपिअज्ञानदार्ढ्याद्विराडध्यासः ततएवविराडेकदेशेषुशरीरादिषुआत्मत्वभ्रमः तत्रयथाघटांतर्गतःप्रदीपःघटमात्रंभासयतिघटच्छिद्रात्बहिर्गतःकिंचित्स्वप्रभयासंस्पृष्टंविषयमव भासयति सर्वात्मनाघटाद्बहिर्गतस्तुकृत्स्नंभवनोदरवर्त्तिपदार्थजातंप्रकाशयति तद्वद्देहांतर्गताचितिःदेहमात्रंभासयति देहच्छिद्राच्चक्षुरादेर्बहिर्गतासतीतत्सन्निकृष्टंकंचिद्विषयंरूपादिकमवभासयति सर्वात्मना गुरूक्तयुक्त्यादेहकृतपरिच्छेदाभिमानेत्यक्तेतुअपरिच्छिन्नासतीकृत्स्नंविराडात्मानमवभासयति यथोक्तंबाह्यग्रंथेष्वपि मणिद्रुतवहतारासोमसूर्यादयोपिक्षितिविषयमिहाल्पंबाह्यमुद्योतयंति सहजलयसमुत्थं द्योतयेज्ज्योतिरंतस्त्रिभुवनमपिसूक्ष्मस्थूलभेदक्रमेणेति सहजलयसमुत्थं सहजःस्वाभाविकोदेहकृतपरिच्छेदाभिमानस्तस्यलयमात्रादेवउत्थितं क्रमेणसंकल्पक्रमेण सदीक्षणमात्राभिनिर्वृत्तत्वात्सर्वस्यप्रा

अभ्यासयोगयुक्तेनचेतसानान्यगामिना॥ परमंपुरुषंदिव्यंयातिपार्थानुचिंतयन्॥ ८॥

कृसंकल्पादसत्त्वात् तथाचश्रुतिः सयदिपितृलोककामोभवतिसंकल्पादेवास्यपितरःसमुत्तिष्ठंतीति दोषनिमित्तंरूपादयोविषयाःसंकल्पकृताइत्यक्षपादसूत्राच्च दोषारागादयः तदेवंप्रकाशमानेविराजिअहमेवेदं सर्वोस्मीतिमन्यतेसोस्यपरमोलोकइतिशास्त्रप्रामाण्यादुपासकेनगृहीतोहंग्रहोयद्यपिवस्तुतत्त्वापेक्षयाभ्रांतिरूपस्तथापिस्वाभाविकाद्देहाहंग्रहात्सत्यरूपः यथास्फटिकेहीनोपलत्वग्रहापेक्षयाइंद्रनीलत्वग्रहस्त द्वत् यथाचस्फटिकेप्रणिधीयमानंचक्षुरुत्तरोत्तरपाटवविवृद्धौइंद्रनीलत्वंबाधित्वापद्मरागत्वंतद्बाधेनलोहितस्फटिकत्वंतद्बाधेनशुद्धत्वंचावगच्छति एवंगुरूक्तयुक्त्याप्रत्यगात्मनिप्रणिधीयमानंमनोस्यबाह्यंबा ह्यंरूपमपोह्यआंतरेआंतरेअवतिष्ठते चरमंविशुद्धंरूपंप्राप्यतुस्वयमेवविलीयते यथोक्तं येनत्यजसितत्त्यजेति येनमनसात्यजसिविराडादिभावंतदपिमनस्त्यजेत्यर्थः तदेवंव्यवहारापेक्षयासिद्धेषुविराट्सूत्रांतर्या मिषुमनसःस्थिरीकरणार्थोयत्नोभ्यासस्तत्फलभूतोयोगःसमाधिर्ध्येयवस्तुन्येवचेतसःस्थैर्यंतेनगुणेनयुक्तंयच्चेतस्तेन नान्यगामिनाअनन्यगामिना नैकधेतिवत्समासः तेनचेतसापरमंसर्वोत्कृष्टंपुरुषंनिरस्ताशे षदोषं यत्सर्वेषांपुरस्तात्सर्वान्पाप्मनऔषत्तस्मात्पुरुषइतिनिर्वचनात् दिव्यंद्योतमानं अनुचिंतयन्अहमेवभगवान्सर्वात्मावासुदेवइतिसततंआचार्योपदेशमनुध्यायन्नूतमेवनदीसमुद्रन्यायेनयातिहेपार्थ तथा चश्रुतिः यथानद्यःस्यंदमानाःसमुद्रेस्तंगच्छंतिनामरूपेविहाय तथाविद्वान्पुण्यपापेविधूयपरात्परंपुरुषमुपैतिदिव्यमिति परात्सूत्रात्परंअंतर्यामिणं ॥ ८ ॥

Digitized by Google